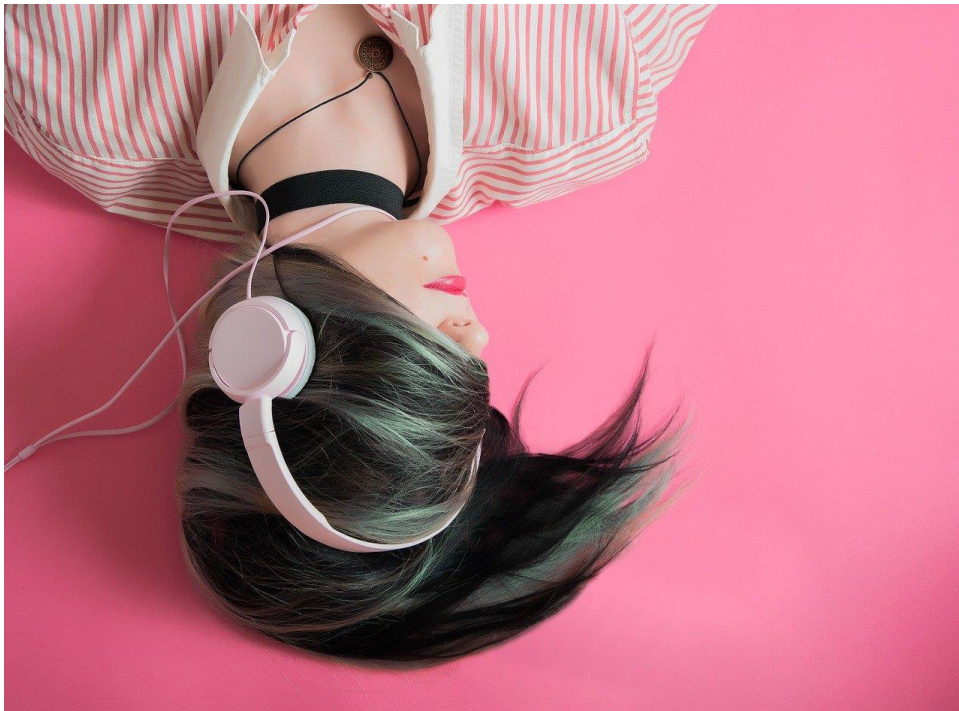

Effect van de Vietnamoorlog op de popmuziek

05-04-2022

Inhoudsopgave

- Voorwoord
- Inleiding
- Wat was popmuziek in de jaren 60-70?
- Waardoor is de Vietnamoorlog ontstaan?
- Hoe lieten mensen hun mening over de oorlog verspreiden?
- Hoe beïnvloedde muziek het perspectief van mensen?
- Waarom gebruikten mensen muziek als media om hun mening over de oorlog te verspreiden?
- Interview Veteraan Vietnamoorlog/ Eigen nummer geïnspireerd op popmuziek jaren 60-70
- Conclusie
- Literatuurlijst
- Logboek
- Fotogalerij van namen genoemd in werkstuk

Voorwoord

Ik heb voor dit onderwerp gekozen omdat oorlogen mij altijd wel hebben geïnteresseerd. Oorlogen zijn namelijk de meest heftige gebeurtenissen waarvan je het meest kunt leren. Zo beïnvloed een oorlog heel erg hoe de volgende generatie zich gedraagt en denkt. Een andere passie is muziek. Het kan emotie opbrengen, dingen uitleggen die je voelt. Veel muziek gaat over een onderwerp: liefde, jezelf zijn, woede. Zo'n onderwerp kan bepalen hoe je naar een nummer kijkt. En zo kunnen nummers over belangrijke gebeurtenissen ook beïnvloeden hoe je kijkt naar die gebeurtenis. Niet altijd wordt zo'n gebeurtenis door een heel nummer gebruikt. Zo is er bij ABBA het nummer Waterloo alleen in het eerste couplet een accuraat stuk over de slag bij Waterloo. Mensen kunnen hun mening en boodschappen kwijt in muziek en dat maakt het een heel belangrijk stuk media. De mogelijkheid om de onderwerpen oorlog en muziek te kunnen combineren maakte dat ik voor dat onderwerp gekozen heb. De hoofdvraag en deelvragen heb ik samen met VK bedacht, wat me heel erg heeft geholpen om op gang te komen in dit profielwerkstuk. Het heeft namelijk wel een tijdje geduurd voordat ik wist wat ik precies wilde gaan onderzoeken en door zijn hulp ben ik een stuk eerder kunnen gaan beginnen dan wanneer ik het helemaal zelf had moeten doen.

Inleiding

We luisteren allemaal wel naar muziek. Sommige doen het alleen als er toevallig radio opstaat, anderen kunnen niet zonder. Popmuziek is iets wat we gewoon in het dagelijks leven meekrijgen en is dus een groot onderdeel van onze levens geworden. In tijden van oorlog kunnen deze nummers veranderen en laat ik nou net daar onderzoek naar willen doen. In dit werkstuk ga ik onderzoeken wat het effect van de Vietnamoorlog was op de popmuziek van die tijd. Dit doe ik door te onderzoeken hoe deze oorlog is ontstaan, wat popmuziek was, hoe mensen hun mening deelden, hoe muziek je perspectief beïnvloed en waarom ze muziek kozen om hun mening te delen.

Uiteraard had ik al aardige voorkennis over de Vietnamoorlog, dit komt omdat ik zowel in de onderbouw als bovenbouw geschiedenis heb gehad. Aangezien ik oorlogen altijd wel interessant heb gevonden leek het onderwerp oorlog mij sowieso leuk om het profielwerkstuk over te maken. Aangezien ik zowat leef op muziek leek mij dit een ideale combinatie. Zo kwam ik meer te weten over de Vietnamoorlog en leerde ik ook gelijk een stuk meer over muziek op een technische manier.

Toen we de onderwerpen moesten kiezen was het alleen een interessant onderwerp, maar sinds februari 2022 werd het ineens een stuk actueler. Aangezien er toen er oorlog begon tussen Poetin en Oekraïne. Hierdoor kreeg een deelvraag ineens een actueel gedeelte. Door deze oorlog vond ik het extra belangrijk dat mijn profielwerkstuk over dit onderwerp deed. Dit omdat ik dan meer kennis opdeed en wellicht ook nog iets belangrijks kan doen met die kennis voor de mensen die het nu slecht hebben in Oekraïne

Ik hoop met dit profielwerkstuk meer kennis te kunnen geven over zowel muziek als over oorlogen. En hoop dat het eventueel informatie geeft die u nog niet bekend was.

Wat was popmuziek in de jaren 60-70?

Wat houdt popmuziek in?

Popmuziek betekent in iedere tijdsperiode weer iets heel anders. Muziek van nu klinkt heel anders als de muziek van 50 of zelfs 10 jaar geleden. Daarom wordt muziek ook opgedeeld in decennia. Iedere 10 jaar komt er ook aan nieuw decennium aan muziek bij. Zo heb je dus 00's muziek, die loopt van begin 2000 tot eind 2009. De Vietnamoorlog duurde van begin november 1955 tot eind april 1975. De muziek tijdens deze oorlog is muziek van halverwege de jaren 50 tot halverwege jaren 70. Over een periode van 20 jaar verandert er daarom ook niet alleen veel in de techniek, technologie en cultuur, maar ook in de muziek. En om te begrijpen wat voor effect de muziek had op mensen tijdens de oorlog, moet je weten wat voor soorten muziek er waren. Genres worden deze genoemd. Dit onderzoek je door te kijken naar welke artiesten er populair waren over de hele wereld, welke genres er waren en wat voor instrumenten er worden gebruikt. Voor deze deelvraag moeten we dan ook naar 3 periodes aan muziek kijken. Want de manier van muziek en teksten veranderde net zo snel mee als de mensen zelf, alles zat in een treinvaart waardoor er veel plek was voor muzikanten. Nu zul je denken dat een genre als Rock niet veel te maken heeft met pop. Echter is er niet echt één directe definitie van popmuziek. Hierdoor zullen de meningen over wanneer iets popmuziek is verdeeld zijn, want de ene persoon is van mening dat pop een apart genre is en de ander zal zeggen dat genres onder popmuziek vallen. Om deze deelvraag zo simpel mogelijk te beantwoorden zal ik popmuziek behandelen als een benaming waar verschillende soorten genres muziek onder vallen.

Muziek uit de jaren 50

Dit popmuziek decennium is de eerste die onder de Vietnamoorlog valt. In deze jaren zijn er 4 genres het meest aanwezig: country, jazz, blues. Country, jazz en blues waren al erg populair in de jaren 40, maar werden doorgevoerd naar de jaren 50.

Country, is een muziekstijl die al is ontstaan in de jaren 20. Het is meestal volksmuziek en komt vooral uit Amerika. Bij country worden simpele melodieën en vormen gebruikt, dit omdat het meestal volksliederen zijn. Ze moeten dus makkelijk te onthouden zijn, zodat iedereen kan meezingen. De instrumenten die het meest gebruikt worden zijn elektrische en akoestische gitaren, steelgitaren, banjo's en soms harmonica's. Countrymuziek komt van de Europeanen die immigrerden naar Amerika.

Jazz is weer een totaal andere soort stijl. Dit komt doordat het een vermenging is van twee culturen de blanke Amerikaanse en zwarte Amerikaanse vanuit Afrika. Jazz is weer voortgekomen uit blues, een muziekstijl die ik hierna ga behandelen. De belangrijkste kenmerken van jazzmuziek zijn de swing feel, de syncope (een accent op onverwachte momenten) en de hoge mate van improvisatie, zowel bij het spelen van akkoorden als in solo's. Hierdoor is jazzmuziek veel ruimer qua creativiteit, aangezien er meer ruimte is voor muzikanten om meer eigen inbreng in nummers te brengen dan bij andere stijlen. De meest bekende jazz nummers worden dus nooit hetzelfde

gespeeld, aangezien iedere muzikant het weer zijn eigen draai geeft. Het andere typische voor jazzmuziek is dat ze in een bepaalde bezetting spelen, een echte traditionele bezetting is bijvoorbeeld het jazztrio. Zo'n jazztrio bestaat meestal uit drums, contrabas en gitaar/piano. Ook is er vaak een zanger of zangeres jazzmusici houden van de vrijheid om te kunnen improviseren dat gaat het beste met een zanger erbij. Jazzmuziek is een soort uitlaatklep voor problemen die in het alledaags voorkomen. Het komt veel dichterbij het echte leven door dagelijkse problemen absurditeit en intelligentie te gebruiken in hun nummers. De mensen die jazz hebben bedacht kwamen uit alle delen van de Amerikaanse samenleving. Ze hadden dus allemaal verschillende en andere problemen. Het enige wat ze gemeen hadden creativiteit en improvisatietalent.

Blues is een muziekgenre dat ontstaan is in het diepe zuiden van de Verenigde Staten door de afro Amerikanen. Blues wordt gekenmerkt door de call-and-response patroon, de blues-toonladder en specifieke akkoord progressies. Blauwe noten meestal terts, kwinten of zwevende, afgeplat in toonhoogte, zijn ook een essentieel onderdeel van het geluid. Blues shuffle of walking bass versterken het tranceachtige ritme en vormen een repetitief effect dat bekend staat als groove. Het genre wordt gekenmerkt door zijn teksten, baslijn en instrumentatie. De nummers hebben tegenwoordig een structuur: het AAB-patroon bestaande uit een lijn gezongen over de eerste 4 maten, de herhaling over de volgende 4 en vervolgens een langere afsluitende lijn over de laatste maten. Veel elementen zijn terug te voeren op muziek van Afrika het hangt daarom ook samen met thuis religieuze muziek van de Afro Amerikaanse gemeenschap de eerste verschijning van blues wordt vaak gedateerd na het einde van de slavernij. In de jaren 60 en 70 ontwikkelde dit zich in een hybride vorm het werd namelijk gemengd met rockmuziek het krijgt daarom de naam blues rock.

Muziek uit de jaren 60

De jaren 60 worden door veel mensen de gouden jaren van de popmuziek genoemd. Bekende bands zijn the Beatles, the Rolling Stones en Earth&Fire. In het Verenigd Koninkrijk kregen artiesten steeds meer interesse in de Rock&roll en blues stijl. Rock en Roll muziek staat bekend om de sterke afterbeat, op de tweede en vierde tel in een 4/4 maat. Er wordt vooral gebruikgemaakt van zang, vaak meerstemmig, elektrische gitaren en drums. In de beginjaren werd er ook gebruik gemaakt van de saxofoon. Bluesmuziek bestaat uit een aantal vaste maten en een eenvoudige toonladder met een typische blue noot, een noot die niet voorkomt op de westerse toonladder. Er wordt vaak gebruik gemaakt van gitaren, basgitaren, drums, piano's, harmonica's, saxofoons, trompetten, trombones en contrabassen.

Uit deze interesse ontstonden mengvormen tussen deze en eigen stijlen. Hierdoor ontstond bijvoorbeeld beatmuziek, die erg populair werd door de Beatles. Kenmerkend voor deze muziekstijl is dat er gebruik wordt gemaakt van een sterke beat. Doordat jonge artiesten in het Verenigd Koninkrijk interesse kregen in popmuziek, verplaatste het zwaartepunt zich van de Verenigde Staten naar Groot-Brittannië. Daardoor waren er weinig artiesten uit de V.S. die in de buurt kwamen van de populariteit van de Britse. Bands als de Monkees ontstonden om de Britse golf tegen te gaan. De Monkees zongen

echter nooit live en was de eerste band die compleet door producers was samengesteld. Er was een band die toch ondanks deze wissel alleen maar populairder werd. Namelijk de Beach Boys, waarvan de muziek onder het genre beachpop valt.

Muziek uit de jaren 70

Het aller populairste nummer uit de jaren 70 is toch wel Bohemian Rhapsody van Queen, dit nummer is in het laatste jaar van de oorlog uitgebracht, namelijk 1975. Samen met andere artiesten als Marc Bolan, Roxy Music en The Sweet definiëren zij de eerste helft van de jaren 70. Deze stond in het teken van glitterrock. Daarnaast werd hardrock ook erg populair. De laatste helft zal ik niet behandelen, aangezien deze buiten de periode van de oorlog valt.

Glitterrock, ook wel Glamrock genoemd, heeft ook uiterlijke kenmerken. Artiesten droegen kleding die werd beschreven als kleding die speelde met genderrollen. Deze kleding kon vrij uiteenlopen, omdat de stilistische oorsprong komt van de jaren 50 en bubblegum pop, sciene fiction, artrock, hardrock en cabaret. Dit genre was de extremere versie van glamour. Bekende artiesten uit dit genre zijn Marc Bolan, Mud, Iggy pop en Sparks. Beroemde Artiesten die de stilistische stijl hebben overgenomen zijn Freddy Mercury en Elton John.

Conclusie

Popmuziek is zeer verschillend. Ieder decennium heeft zijn eigen stijlen, sommige worden doorgevoerd vanuit de jaren ervoor en andere verdwijnen al na een paar jaar. De popmuziek uit de jaren van de oorlog lijkt aan de ene kant erg veel op elkaar en aan de andere kant weer totaal niet. Zo is de Glamrock uit de jaren 70 weer geïnspireerd op de jaren 50. Alle muziek bouwt weer een beetje voort op de muziek die hen voorging. Wat popmuziek was in de jaren van de oorlog is niet echt een vraag waar je makkelijk een concreet antwoordt op kunt geven.

Waardoor is de Vietnamoorlog ontstaan?

De Vietnamoorlog is niet uit het niets ontstaan. Er is veel gebeurd vooraf voordat er in Vietnam een oorlog uitbrak. Er zijn ook meerdere partijen bij betrokken. De Vietnamoorlog is vooral een spanning en strijd van de communisten tegenover kapitalistische-democraten. Er zijn 3 duidelijke belangrijke oorzaken van de Vietnamoorlog. Het Frans Koloniaal beleid in Indochina, de wens van Vietnam om onafhankelijk te worden en de Amerikaanse invloed om het communisme in Europa en Azië in te dammen.

Falend frans koloniaal beleid

De eerste reden is een minder bekende reden, omdat het vooral bekend staat als een oorlog met Amerika. Er was een falend Frans koloniaal beleid in Indochina. Vietnam maakte namelijk van 1887 tot 1954 deel uit van Frans-Indochina, dit was een unie van kolonies van Frankrijk. De mensen in Vietnam wilde al sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog onafhankelijkheid. Hierdoor ontstond in 1945 dan ook een onafhankelijkheidsoorlog tegen Frankrijk. Het grootste gedeelte van de bevolking van Frankrijk wist niet eens dat er dekolonisatieconflict was, omdat niet veel mensen uit Frankrijk in deze kolonie woonden en Frankrijk zelf nog moest herstellen van de Tweede Wereldoorlog. De oorlog tegen de onafhankelijkheidsstrijders was dan ook een zaak van het beroepsleger. De aanwezigheid van Frankrijk in Indochina kwam in 1954 abrupt tot einde door de nederlaag in het plaatsje Dien Bien Phu. Hierna trokken ze zich terug uit de kolonie en in hetzelfde jaar werd de soevereiniteitsoverdracht geregeld in de akkoorden van Geneve. In november 1955 neemt Amerika officieel het gezag van Frankrijk over in Vietnam.

Invloed van Amerika en wens voor onafhankelijkheid

In dit akkoord stond dat Vietnam zou worden opgedeeld in een twee delen die buiten de Koude oorlog en de invloedsferen van Oost en West zouden blijven. Het was de bedoeling dat deze delen weer terug herenigd zouden worden in 1956 na de verkiezingen. Door de splitsing moest de Vietnamh zich terugtrekken uit het Zuiden, maar ze verwachtten dat ze de verkiezingen wel zouden gaan winnen. Amerika was bang dat ze inderdaad zouden gaan winnen en gaven daarom veel geld, materieel en manschappen aan het Zuiden om Ngo Dinh Diem te steunen. Ze beloofde Diem dat de zuidelijke troepen door Amerikaanse legerinstructeurs op te laten leiden. Dit deden ze allemaal in de hoop dat ze democratisch zouden worden. Diem bleek echter een dictator te zijn en stelde een politiestaat op in plaats van een democratie. Toch hielden de Amerikanen en Zuid-Vietnam samen de verkiezingen tegen, uit angst voor het communisme nadat Noord-Vietnam een overwinning had behaald. Het Noorden werd geleid door communistische dictator Ho Chi Minh. Wanneer er in 1960 opnieuw een burgeroorlog uitbreekt geven Beijing en Moskou toestemming aan het Noorden om het Zuiden te infiltreren.

Alle oorzaken zijn in elkaar verstrengeld. Het begint met de drang voor onafhankelijkheid en het falend beleid van Frankrijk. En eindigt met de drang voor

onafhankelijkheid en de invloeden van Amerika. Al deze oorzaken spelen op elkaar in en het ene gevolg spoort de andere oorzaak weer aan. Wat begint als een wil om onafhankelijk te worden wordt uiteindelijk een strijd tussen het noorden en het Zuiden. Er zijn verschillende fases in de Oorlog, 3 in totaal. De begin, escalatie en laatste oorlogsfase.

Eerste fase van de oorlog

De eerste fase van de oorlog is nog geen slagveld. De eerste fase bestaat vooral uit spanning tussen het Noorden en Zuiden, deze spanning zal uiteindelijk uitlopen tot een ware oorlog. De eerste fase loopt van 1955 tot 1963. Wanneer Amerika in November de regie overneemt van Frankrijk is dat het beginpunt van de oorlog. Hierna begint er in 1956 een dictatuur in Zuid-Vietnam en loop je de kans opgepakt te worden als er wordt vermoed dat je banden met de Vietminh hebt. In 1959 wordt de Ho Chi Min-route opgesteld. Dit waren paden en gangen die door Laos, Cambodja en langs de Vietnamese grenzen liepen. Door dit stelsel konden de Noord-Vietnamezen het zuiden infiltreren en de guerrillatroepen bevoorraden. Op 8 juli van dit jaar vallen de eerste Amerikaanse doden: majoor Dale Buis en sergeant Chester Ovnand. In de 3 jaren hierna gebeurt er een hoop en toch nog niet heel veel. In april 1960 komt er een dienstplicht in Noord-Vietnam voor 'het nationale bevrijdingsfront voor Zuid-Vietnam'. Amerika stelt pas het Amerikaans militair assistentiecommando (AMAC) op in februari 1962 als steun voor het Zuiden. Op 2 november 1963 gaat Ngo Dinh Diem dood tijdens een militaire coup, hij wordt dan opgevolgd door Duong van Minh.

Midden fase van de oorlog

De daadwerkelijke escalatie van de oorlog vindt plaats op 2 augustus 1964. Dan vindt Tonkin-incident plaats. De Amerikaanse torpedojager USS Maddox wordt om 3 uur s' middags aangevallen door verschillende torpedoschepen van het Noord-Vietnamese leger. Ze vuurden zonder waarschuwing op het schip. Er vielen geen gewonden of doden en er was nergens schade. De reactie van Amerika was de Tonkin-resolutie vanaf 7 augustus die geldig bleef tot 1970. De resolutie gaf president Johnson de macht om vrij luchtaanvallen en bombardementen te plegen op Noord-Vietnam. Dit plan noemde ze Operatie Rolling Thunder die van start gaat in maart 1965, inmiddels zijn er ook al 200.000 Amerikaanse soldaten aanwezig in Vietnam.

Met kerst 1965 staakt Johnson de bombardementen, in de hoop vrede te kunnen sluiten met het Noorden. Dit gebeurt echter niet en het bombarderen gaat vanaf 31 december weer gewoon verder. Het aantal Amerikaanse soldaten groeit alleen maar naarmate de oorlog langer duurt. Eind 1967 zijn er inmiddels 490.000 soldaten aanwezig. Op 26 december van ditzelfde jaar zegt Noord-Vietnam binnenkort te willen onderhandelen over vrede. Echter vallen ze op 31 januari 1968 met ongeveer 80.000 soldaten massaal Zuid-Vietnamese dorpen binnen. Dit noemen ze het Tot-offensief. Deze duurde tot 23 september. En hoewel de Amerikanen militair dit offensief hebben gewonnen, heeft het ze politiek en mentaal verloren. Mensen konden deze gruwelijkheden volgen op televisie, waardoor het aantal tegenstanders nog verder groeide dan het al deed. Er zijn naar schatting 65.000 doden en 61.000 gewonden gevallen in deze 8 maanden tijd. Tijdens de vredebesprekingen in Parijs wordt afgesproken dat Amerika vanaf 1

november 1968 zal stoppen met bombarderen en daar houden zij zich ook aan. Het gruwelijkste gedeelte van de oorlog is dan geweest. Hierna zullen er nooit meer zoveel doden of gewonden vallen.

Hoe laten mensen hun mening over de oorlog verspreiden?

Mensen laten hun mening eigenlijk altijd wel horen. In de ene situatie meer dan in de andere. Daarom wil ik in deze deelvraag gaan onderzoeken hoe mensen hun mening verspreiden in tijden van oorlog. Ik heb hierbij onderzocht hoe ze dit deden in de Tweede Wereldoorlog en de Vietnamoorlog. De tweede wereldoorlog richt zich in deze deelvraag vooral op Nederland, maar in andere landen zal er op een vergelijkbare manier meningen verspreid worden. Bij de Vietnamoorlog richt het zich op de hele wereld. Op moment is er ook veel spanning. Dit komt doordat Rusland dreigt Oekraïne binnen te vallen. Europa en Amerika zijn zich aan het voorbereiden en dit geeft ook lichte stress in deze landen. Omdat er een derde Wereldoorlog of Europese oorlog dreigt uit te breken geven mensen ook nu al hun mening. Hierom vond ik het belangrijk om dit ook erbij te betrekken. Aangezien het heel actueel is en in de moderne tijd plaats vindt.

Je mening verspreiden in WOII

In de tweede wereldoorlog waren ze erg streng tegen je eigen mening verspreiden. Je mocht zeker een mening hebben, zolang deze maar correspondeerde met die van de Duitsers. In Nederland waren dit NSB'ers. Het andere uiterste is het verzet. Deze mensen durven hun leven op het spel te zetten om de Nazi's te dwarsbomen, de geallieerden te helpen en belangrijke informatie naar hen te brengen. De mensen in het midden waren eigenlijk gewone burgers, zij waren het uiteraard ook niet eens met wat er aan de hand was, maar deze mensen konden of durfden niks actief tegen de bezetters te doen. Het verzet werd de manier om je mening te verspreiden als je erop tegen was.

Manieren van verzet

Er waren 5 duidelijke soorten van verzet: hulp aan onderduikers, gewapend verzet, illegale pers, spionage en smokkelen van illegale spullen en/of mensen. Hulp aan onderduikers, illegale pers, spionage en smokkelen is iets wat je ongemerkt doet, dit kun je onder de categorie stil verzet laten vallen. Het is de bedoeling dat niemand weet dat je dit doet, dus echt actief je mening laten horen doe je hiermee niet mee. De enige vorm van het stil verzet waarbij je mening wel deelt is met de illegale pers. Er waren in Nederland 1300 verschillende verzetskranten. Het zijn er zoveel omdat het plaatselijke kranten zijn. Deze kranten werden gedrukt om de Duitse propaganda tegen te gaan en op te roepen voor verzet. Op het maken van deze kranten stond de doodstraf, dus het was erg gevaarlijk om deze te maken. Het verspreiden werd gedaan door vrouwen op fietsen en kinderwagens, omdat deze minder snel staande werden gehouden. Zo kon al het echte nieuws en mening over de oorlog alsnog verspreid worden, zonder dat de Nazi's er iets tegen konden doen.

Gewapend verzet

De meest duidelijke manier van je mening laten horen was gewapend verzet. Dit was de meest gevaarlijke en kwam er pas na een paar jaar. Wanneer je gepakt werd, was je

eigenlijk verzekerd van de dood. Je kreeg dan direct de doodstraf of werd naar een concentratiekamp gestuurd. In 1944 riep Hitler op om nog strenger op te treden tegen verzet, als je dan een pistool bij je had als je gepakt werd, mocht je zonder proces gedood worden. Mensen uit het verzet pleegden overvallen op distributiecentra voor voedselbonnen, vernielden belangrijke gebouwen, bruggen en spoorwegen en schoten verraders, NSB'ers of Nederlandse politieagenten die fanatiek voor de Duitsers werkten dood. Vrouwen zaten wel in het verzet, maar zij deden vaak de veiligere klussen, zoals kranten bezorgen. Toch zaten er wel vrouwen in het gewelddadig verzet, De bekendste vrouw uit deze soort van verzet is Hannie Schaft. Vlak voor de bevrijding werd ze opgepakt en doodgeschoten in de duinen.

Je mening verspreiden in de Vietnamoorlog

De Vietnamoorlog heeft de bijnaam televisieoorlog. De reden van deze bijnaam, zit hem eigenlijk ook wel in de naam, televisie. Het verschil van de Vietnamoorlog en alle voorgaande oorlogen, is dat er ontzettend veel aandacht voor was in de media. Mensen konden de strijd op televisie volgen, er werd actief verslag van gemaakt en er mocht open tegen gesproken worden. Hierdoor waren er veel mensen die tijdens de Vietnamoorlog gingen demonsteren tegen wat er gebeurde. Door de mate van detail in verslag, konden menen ook beter hun mening geven over wat er gebeurde. Alhoewel er ook in Europa verslag van werd gemaakt en gedemonstreerd werd, vind je het meeste over de mening van de Amerikanen. Dit komt omdat deze oorlog iets dichterbij hen stond. Aangezien Amerika streed in Vietnam voelde het persoonlijker voor hen, aangezien wat een land doet erg veel invloed heeft hoe de wereld naar de burgers kijkt.

Wat zorgde voor het verzet?

De demonstraties tegen de oorlog kwamen pas later. Dit komt omdat de Amerikaanse regering claimde dat dit een vredesmissie was en dat ze aan het vechten waren tegen een meedogenloze vijand. De media (televisie en kranten, muziek is geen onderdeel van de media in deze zin) maakte verslag met foto's, deze lieten gewonde en dode Amerikaanse militairen en de oorlogsvoering zien. Maar ook foto's van gruwelijkheden. Kinderen onder de napalm: napalm is een soort benzine waarin verdikkingsmiddel is toegevoegd zodat het beter blijft kleven als het ergens tegenaan komt, hierdoor opvlamt de onderlaag een stuk sneller, maar verlaagt de neiging om te ontbranden en maakt de verbranding trager. Dit zorgt ervoor dat wanneer er iets van een vonk of vlam in de buurt van deze kinderen zou komen dat ze levend zouden verbranden.

Brandwondenslachtoffers, deze komen dan ook van het gebruik van Napalm bij bijvoorbeeld luchtaanvallen. En bewijzen van my lai: my lai was de burgermoord op 16 maart 1968. In het rapport dat de Amerikaanse militairen hadden gekregen stond dat in het dorp My Lai alleen de Vietnong aanwezig zou zijn en de burgers gevlucht waren, ze moesten schieten op alles wat bewoog en maakte dus geen onderscheid dus mensen. Echter waren er wel gewoon burgers aanwezig, waaronder ook vrouwen, kinderen en baby's, waardoor er ten eerste al ontzettend veel onschuldige doden vielen. Ze werden bijvoorbeeld hun huis uitgehaald, in een greppel geduwd en werden daar doodgeschoten. Daarnaast werden ze ook gemarteld, verminkt en verkracht. Van meer dan 500 burgers bleven er uiteindelijk maar 11 in leven. Op het monument staan 504 namen vastgelegd, maar het exacte aantal slachtoffers is niet bekend.

Welke verzetsgroepen waren er?

Door het verslag van de media werden al deze schandalen in detail gedeeld. Hierdoor stonden de Amerikaanse burgers niet langer achter de oorlog. Er kwam protest uit verschillende groepen van de samenleving, waarvan het grootste gedeelte was georganiseerd. De burgerrechten-activisten zijn de eerste groep, deze mensen stredden toen voor gelijke rechten voor Afro-Amerikaanse burgers. Zij vonden dat de regering het recht niet had om Afro-Amerikaanse burgers te laten vechten in Vietnam, als deze burgers niet eens gelijke rechten in de VS kregen. Zeker omdat er veel minder blanke burgers dienstplichtig waren. Studenten zijn de tweede groep, zij verzetten zich tegen de oudere generatie. Ze vonden dat de regering niet meer wist waar ze mee bezig waren en dat ze misbruik maakten van de macht die ze hadden. Sommige studenten steunden daarom de burgerrechten-activisten en anderen vonden dat er überhaupt niet gevochten zou moeten worden. De derde groep mensen bestond uit mensen die niet in dienstplicht wilde gaan. De anti-uitzend beweging zorgde ervoor dat zo'n 250.000 mannen niet naar Vietnam hoefde te gaan. Tussen 1965 en 1968 werden er rond de 12.000 slachtoffers gemeld, deze mensen zijn ten onrechte hun leven verloren in Vietnam. De laatste groep zijn milieuactivisten, deze mensen waren bang voor de effecten op de jungle. Dit kwam omdat ze veel giftige en chemische stoffen gebruikten, om ervoor te zorgen dat de vijand zich niet in deze bossen kon verstoppen. Achteraf bleek deze angst terecht te zijn, aangezien er nog steeds chemische stoffen van 50/60 geleden nog steeds aanwezig zijn in de grond, planten en bomen.

De protesten

Naarmate de ontevredenheid groeide, des te meer mensen zich gingen verzetten. Dit werd vooral gedaan door middel van protesten. Vanaf 1967 begonnen de burgers de oorlog ook een stuk meer in hun portemonnee te voelen. De oorlog kostte de VS 25 miljard per jaar en deze kosten begonnen nu bij meer mensen in hun belasting te zitten. Ook werden er steeds meer mensen opgeroepen voor de dienstplicht, ongeveer 40.000 mannen per maand, omdat er zoveel gewonden en doden vielen in Vietnam en er dus mensen te kort kwamen daar. Het grootste protest wat in Amerika is gevoerd, en 1 van de grootste die er ooit is geweest, was op in 1969. Er kwamen ongeveer 250.000 mensen naar dit protest in Washington. In 1970 was er ook een demonstratie van studenten, hierbij vielen 2 doden en 12 gewonden, omdat de beveiliging erg grof/streng optrad. Het allereerste protest was in 1945, door matrozen die de Amerikaanse regering veroordeelde voor het gebruiken van koopvaardij schepen om Europese troepen te vervoeren. Daarna blijft het voor bijna 20 jaar stil. Vanaf 1963 beginnen de eerste burgerprotesten, die beginnen in Engeland en Australië. Vanaf dit jaar zijn er tot 1973 protesten, in totaal ongeveer 144. De meeste waren in 1965 namelijk 26 en er was er slechts 1 in 1973. Het aantal mensen dat naar een protest kwamen kon sterk wisselen, soms waren het er maar 300, soms rond de 15 of 20 duizend en bij grote protesten kon het wel oplopen naar honderdduizenden mensen. Het grootste gedeelte vond plaats in de Verenigde Staten. Maar ze waren er ook in Duitsland, Canada, Zweden en Denemarken.

Je mening verspreiden in de Russisch-Oekraïense oorlog

Inmiddels is het 2022. Nu kun je denken dat het een rare toevoeging is in vergelijking met de rest. Zeker omdat we op het moment van maken ons helemaal niet verkeren in een oorlog. Maar met de voorkennis die ik je nu ga geven gaat het heden toch ineens ook vallen onder deze deelvraag. Iets wat sinds de Tweede Wereldoorlog is gezegd, dit nooit meer. Nu zijn we inmiddels bijna 77 jaar bevrijd en wordt er toch over gesproken.

Situatie voor de oorlog

Begin 2020 kwamen er spanningen tussen China en Amerika. Dit is echter nooit uit de hand gelopen. Daarna is het jaar rustig gebleven. Hoe komt het dan dat er nu alsnog gesproken wordt over een derde Wereldoorlog? In januari heeft president Poetin besloten troepen soldaten naar de Oekraïense grens te sturen. Oekraïne was bang dat ze binnengevallen zouden gaan worden door Rusland. Deze angst werd steeds en steeds groter, vooral omdat Poetin op dat moment (21 februari) de staten Donetsk (DNR) en Loehansk als onafhankelijke volksrepublieken wilde gaan erkennen. Rusland en Oekraïne zijn al in conflict sinds het opheffen van de Sovjet-Unie. Er wordt al gevochten sinds 2014, omdat Rusland de Krim illegaal in bezit heeft genomen. Ook steeds meer mensen in Oekraïne willen lid worden van de EU en de NAVO, dit krijgt ook de steun van de regering. Echter wil Rusland absoluut niet dat dit gebeurt en eist dat ze geen lid mogen worden.

De situatie in Oekraïne is zo verslechterd dat Nederlanders vanaf 13 februari opgeroepen zijn zo snel mogelijk terug naar Nederland te komen. Wanneer Rusland besluit binnen te vallen, dan zullen Amerika en Europa terugvechten op een passieve manier. Dit omdat we bondgenoten zijn, maar omdat Oekraïne geen lid is van de NAVO mogen wij geen militairen sturen. Wanneer wij dit wel zouden doen, verklaren wij als eerst de oorlog aan Rusland, ondanks dat zij beginnen met de oorlog in de Oekraïne. Dit omdat je als NAVO-land een oorlog met een ander land dat geen onderdeel is van de NAVO mag beginnen en andere NAVO-landen mogen zich niet bemoeien met die situatie. Het is een soort loop-hole waar Rusland goed gebruik van heeft gemaakt, ze hadden ook nog eens het voordeel dat ze tijdens de internationale besprekingen president van het gesprek waren.

De oorlog

Op 24 februari 2022, 4 uur s 'nachts Nederlandse tijd heeft Rusland verschillende plaatsen in heel Oekraïne gebombardeerd, dit betekent dat deze landen op vanaf dat moment in oorlog zijn. Het is nu heel anders verdeeld als in de Tweede Wereldoorlog, toen was Europa vrij goed verdeeld in voor- en tegenstanders. Nu is het Rusland en zijn bondgenoot China tegen de rest. Alhoewel dit totaal geen invloed heeft, aangezien het enige wat er als protest kon worden gedaan sancties zijn. Alle grote bedrijven zoals Starbucks en Mac Donalds zijn uit Rusland vertrokken en al hun aandelen in internationale bedrijven zijn bevroren. Dit maakt dat de hun munteenheid net 1 cent waard is in euro's, met in het dieptepunt net na de sancties 0,69 cent. Europa levert voor de rest wapens aan Oekraïne, maar meer mogen ze dan ook niet doen.

Je mening verspreiden in de 21ste eeuw

Nu komen we aan op het gedeelte mening, want al deze informatie is wel interessant, daar gaat deze deelvraag helemaal niet over. Nu krijg je met een mogelijke oorlog

natuurlijk ook al de enige meningen. Zo is er voor de meiden geboren in 2004 en later dienstplicht vanaf 17. Dit betekent dat nu ineens ook een groot gedeelte meiden opgeroepen kan worden. We maken hier grappen over op sociale media. Tiktok bijvoorbeeld, hierop worden skits door meiden gemaakt in de trant van: Als er oorlog uitbreekt, dan hoor ik in de keuken. Ook werden er op het onofficiële Instagram-account van Poetin reacties onder zijn foto's geplaatst en persoonlijke berichten naar hem gestuurd. Deze berichten bevatten teksten als: Vladdy, daddy this isn't you and can you please not start a war, there are other options. Nu kan je dit een hele rare reacties vinden en dat zijn ze misschien ook wel een beetje, maar Gen Z (de generatie geboren tussen eind 1990 en begin 2012) is ook een wat bijzondere generatie.

Onze generatie reageert nogal hectisch op deze hele situatie, terwijl de oudere een stuk milder reageren. En al deze reacties hebben ook hun meningen. En eigenlijk is die mening vrijwel unaniem. We zijn het hier niet mee eens en willen dit ook eigenlijk helemaal niet. Uiteraard is dit vrij logisch, want wie wil er nou wel vrijwillig oorlog. Helaas hebben we ook voorstanders, van wie één zelfs in de politiek zit. Namelijk Cherry Baudet van Forum van Democratie. In zijn tweet noemt hij Poetin een mooie vent, terwijl er op dat moment allang dreiging was van binnenvallen. Dit maakt zijn reactie vrij controversieel en is zeker niet de mening van de meerderheid.

Mensen maken zich gewoon erg veel zorgen, omdat het zo dichtbij is. Zo is er 7 maart de landelijke giro 555 actie geweest waarbij toen 106 miljoen was opgehaald. Mensen gaan soms ook demonstreren, maar meer wordt er ook niet gedaan. Het is niet dat we er niets om geven, we kunnen niet heel veel doen hier vanuit Nederland zolang Rusland geen NAVO/EU land aanvalt. Mensen zijn naar de Oekraïense grens vertrokken om mensen op te halen, eten te geven of zelfs in Oekraïne te gaan vechten. Andere nemen mensen op in hun huis.

We delen dus allemaal onze mening. En dit gaat niet via geheime kranten, maar gewoon op het internet. Dat is toch wel het grootste contrast met 50 jaar geleden. Iedereen kan nu makkelijk delen met elkaar wat ze ervan vinden over de hele wereld, want waar tijdens de Vietnamoorlog je vooral via de televisie zag wat er in andere landen tegen gedaan werd, kan je dit nu gewoon op je telefoon zien. Hierdoor staat alles verbonden met elkaar en kunnen we op elkaar reageren. En uit dit alles kan je eigenlijk maar één conclusie trekken. We weten niet wat de juiste reactie is, want Rusland heeft nu wel oorlog gestart en dit heeft effect op ons, maar we worden aan de andere kant niet persoonlijk getroffen. Het is lastig, omdat we zoiets nog nooit eerder hebben meegemaakt en we ook hoopten nooit mee te maken. Je merkt dat iedereen wel de hoop heeft dat het allemaal maar weer snel over is.

Conclusie

De conclusie van deze deelvraag: Mensen delen altijd hun mening, zo zitten we nou eenmaal in elkaar. De mate waarin dit wordt gedaan, ligt volledig aan de ernst van de situatie. In de tweede wereldoorlog kon het amper omdat de hele wereld bijna bezet was dus de manieren waarop het werd gedaan, was voor het grootste gedeelte, geheim. Tijdens de Vietnamoorlog was het gebied waar gevochten werd vele malen kleiner, alleen in Vietnam werd daadwerkelijk gevochten. Dit gaf de rest van de wereld een

mogelijkheid om van een afstand mee te kijken. Hierdoor konden ze ook hun mening vrij uiten en gaan demonsteren om hun regering de oorlog te laten stoppen. Anno 2022 delen we onze mening meer zoals tijdens de Vietnamoorlog, door het gebruik van media (al is dat weliswaar andere media als toen). We zijn nog niet betrokken in de strijd. Wij kijken op een afstand toe, waardoor we vrij en veel onze mening erover delen. Het enige verschil tussen nu en vroeger is dat wij onze mening minder fel geven. Dit omdat het al meer dan 50 jaar geleden is dat we zulke heftige dingen mee hebben gemaakt en we daarom misschien niet helemaal goed weten hoe we erop moeten reageren. Ook omdat we nu een stuk minder erg betrokken zijn, we voelen alleen de financiële klappen. Hoe dan ook mensen zullen met de middelen die op dat moment voor hun beschikking staan, hun mening delen. Ook als dit gevaarlijk is, want de belangrijkste soort van uiting die er is.

Hoe beïnvloed muziek het perspectief van mensen?

Om te weten hoe muziek je perspectief beïnvloed is het belangrijk om te kijken naar de factoren die dit veroorzaken. Namelijk je perspectief: Hoe wordt deze over het algemeen beïnvloed? En muziek: Wat doet muziek met je en wat voor effecten heeft het? Deze vragen samen maken het antwoord voor deze deelvraag veel makkelijker te vinden.

Wat doet muziek met je?

Muziek werkt heel bijzonder op ons mensen. Het luisteren naar muziek activeert namelijk ons gehele brein. Hierdoor heeft muziek heel veel invloed op je, veel meer dan de televisie met zijn reclames heeft. Als we naar muziek luisteren worden allerlei verschillende delen van de hersenen gestimuleerd. De zin om te gaan dansen wanneer er een leuk nummer opstaat ontstaat door prikkels in de motorische gedeeltes. En de gebieden die met je emoties te maken hebben, zorgen ervoor dat je geraakt kunt worden door emotionele zang. Daarnaast wordt het stofje dopamine aangemaakt en als je in groepsverband muziek maakt oxytocine. Deze verschillende stoffen en gebieden zorgen ervoor dat je graag naar muziek luistert. Nu zit er wel verschil in wat voor soort effect de muziek op je heeft. Wanneer je muziek opzet om te gaan leren, dan zeggen ze altijd dat je klassieke muziek op moet zetten en dit werkt voor een groot gedeelte van de mensen, maar wanneer je liever naar popmuziek luistert zal deze soort muziek je niet altijd helpen met concentreren. En zo wekt het favoriete nummer van je overleden opa ook andere emoties voor jou op als voor je beste vriendin.

De connectie die je met muziek legt is voor iedereen verschillend, dit kun je goed zien bij mensen met dementie. Muziek waar ze vroeger graag naar luisterden, zorgt voor veel meer prikkels in de hersenen als muziek die ze helemaal niet leuk vonden. Muziek heeft dus al 1 positief effect, bij mensen met dementie zorgt het voor meer activiteit, waardoor er meer herinneringen en functies kunnen terugkomen voor een korte periode. Maar het heeft nog meer positieve effecten. Door de dopamine die vrijkomt tijdens het luisteren en/of maken van muziek word je vanzelf weer iets vrolijker. Ook verlaagt het stress en kan het pijn verzachten. Daardoor kan het als een soort medicijn dienen, het geeft weliswaar geen garantie, maar kan soms als wondermiddel werken. Door deze positieve effecten wordt muziek steeds vaker gebruikt bij depressieve mensen en personen die aan slapeloosheid leiden, de ontspanning zorgt ervoor dat mensen zich even wat fijner voelen waardoor ze misschien eerder zullen praten en daardoor makkelijker van hun depressie af kunnen komen en slapeloze mensen makkelijker in slaap kunnen komen. Als laatste is het heel goed voor je omdat je er slimmer van wordt. Je IQ zal er helaas niet hoger op worden, maar muziek maken zorgt er wel voor dat je geheugen verbeterd en het probleemoplossend gebied verder ontwikkeld. Wanneer je zelf een instrument bespeeld doet dit al veel meer met je

hersen en, omdat het bespelen ervoor zorgt dat je linker- en rechterhersenhelften moeten samenwerken, waardoor je betere verbindingen krijgt tussen de helften.

Wat houdt perspectief in?

Perspectief in dit geval houdt in je visie op een bepaald onderwerp, je mening dus. Je perspectief op dingen kan veranderen naarmate je informatie krijgt. Dit hoeft niet altijd juiste informatie te zijn en kan zelfs neutraal zijn. Nu er ineens veel aandacht in het nieuws is over verkrachting en seksueel misbruik, zullen veel mensen hun standpunt zijn veranderd over hoe vaak het nou eigenlijk voorkomt en hoe erg het eigenlijk is. Terwijl er ook nog steeds onveranderde meningen zijn van mannen die zeggen: "Ja, maar niet alle mannen" of "Vrouwen kunnen geen complimenten meer waarderen". Het is een mening die dus niet snel zal veranderen en is een voorbeeld dat niet iedereen altijd evenveel beïnvloed wordt.

Je perspectief blijft een erg belangrijk onderdeel van je omgang, omdat het bepaalt hoe je dingen ziet. Het bepaalt dus ook hoe je met andere mensen omgaat. Wanneer je een slecht beeld hebt van Nederlandse jongens, zul je minder graag omgaan met deze jongens uit de klas. Dit zorgt er weer voor dat anderen zich enigszins buitengesloten kunnen voelen. Het delen van je eigen mening is erg belangrijk. Maar toch moet je rekening houden dat je mening andere mensen soms kan kwetsen.

Jouw perspectief kan dus zomaar veranderen naarmate de hoeveelheid informatie die je krijgt. Dit kan soms goed en soms slecht uitpakken. Soms is het goed dat je je perspectief veranderd omdat de mening die je had ook daadwerkelijk mensen pijn deed. In andere gevallen had het beter niet gekund, omdat je eigenlijk gewoon gelijk had. Toch is het perspectief een heel gevoelig ding. Het is iets wat continu verandert naarmate de informatie die je krijgt. Je kunt het mensen dus ook niet echt kwalijk nemen dat ze de ene minuut ergens wel en na 10 minuten uitleg niet meer mee eens zijn. Het ligt er echt ontzettend aan hoe mensen ernaar kijken en wat er is verteld.

Conclusie

Muziek is een ontzettend belangrijk soort media. En doordat het zo ontzettend veel invloed heeft op verschillende delen van je hersenen, heeft het soms invloed op je emoties en manieren van doen. Doordat muziek, soms politiek of persoonlijke boodschappen bevatten, worden deze soms opgevatte kinderen. Kinderen zijn niet dom en volwassen uiteraard ook niet. Doordat muziek zelf zoveel invloed op je hersenen heeft, zullen de boodschappen die verwerkt zijn in het nummer makkelijker worden opgevat. Wanneer je de tekst eenmaal begrijpt, zullen deze teksten soms je hersenen beïnvloeden. Dit omdat je weet wat er betekent word. En dus ook de boodschappen begrijpt. Wanneer je snapt wat mensen zeggen, kan dit beïnvloeden hoe je zelf naar die situatie aankijkt. Ook verandert muziek je perspectief in een algemeen. Aangezien het je in een vrolijke of sombere stemming kan brengen, alleen al door het luisteren ervan naar. Daarbij zijn geen tekst of boodschappen nodig. Alleen de muziek kan je al in een andere stemming brengen.

Waarom gebruikten mensen muziek als media om hun mening over de oorlog te verspreiden?

Uit de vorige deelvraag is gekomen dat muziek erg belangrijk is. Het heeft veel effecten op je en is daarom een belangrijke manier om je mening te delen. Het is ook een Universele manier om je mening te delen. Engels is inmiddels een universele taal geworden waardoor iedereen over de hele wereld deze nummers begrijpt. Het is daarmee ook een makkelijkere manier om je mening te delen aangezien minder heftig wordt gereageerd op muziek. Je bent een stuk vrijer in wat je wel en niet mag zeggen in muziek dan in andere soorten media. Ook hoeft wat je zegt niet 100% te kloppen en aangezien mensen minder makkelijk en snel zullen controleren of wat je zegt in je nummer helemaal klopt of niet.

Muziek is een soort universele taal die iedereen begrijpt, om deze reden mag iedereen hem dus ook gebruiken voor zijn of haar boodschappen. Aangezien muziek iets is waar mensen graag naar luisteren in hun vrije tijd helpt het als je een boodschap hebt verwerkt in nummer. Meer mensen zullen er dan naar luisteren en zullen je mening dus ook horen.

Erg duidelijke bronnen die direct vertellen waarom mensen muziek als media gebruiken om hun mening te verspreiden zijn er eigenlijk bijna niet. Het komt er op neer dat muziek een groot media is die veel emotionele invloed heeft op mensen. Ook helpt het dat muziek iets is waar mensen graag naar luisteren in tegenstelling tot bijvoorbeeld het Journaal. Ook is de kans groter dat mensen vrijwillig naar je nummers zullen luisteren, dan naar artikel dat je zou hebben geschreven daarover in de krant of een nieuwsbericht zou hebben gemaakt in het Journaal. Door iets leukers te maken dan wat de situatie eigenlijk is, zou je boodschap makkelijker worden overgebracht. Zeker internationale artiesten konden moeilijk hun mening kwijt over wat ze ervan vonden aangezien ze niet als land verantwoordelijk waren voor wat er gebeurde. Ze konden daarom wel demonstreren maar erg veel invloed had het niet echt aangezien in bijvoorbeeld Engeland de regering geen invloed heeft op wat de Amerikaanse regering doet. Door middel van de nummers konden ze in de rest van de wereld ook aan de Amerikaanse regering laten weten dat ze het er niet mee eens waren, omdat deze nummers ook gedraaid worden in Amerika. De nummers hielpen bij de protesten aangezien deze de boodschap van de protesten goed konden laten horen.

Praktische opdracht

Voor de praktische opdracht heb ervoor gekozen een nummer te schrijven. De tekst en muziek zal geïnspireerd zijn op de jaren 60 muziek, maar de tekst zelf zal niet specifiek gaan over Vietnamoorlog.

Het nummer:

Home before midnight

Couplet 1:

I believe the last summer was the last time I stood in front of you
that picture hangs inside my empty room
You understood I never did it on purpose my darling
But the pain I feel in my heart is too much to take

I swore the time was running away from me
Taking you to another place I didn't knew
Far away from the happiness we shared together
Havens that belonged to us alone

Refrein:

Oh, honey why can't we just return to our palace
Our palace of happy dreams
Just you and I
Forget the rest

Couplet 2:

I believe in your honesty and your feelings
I believe in the past we loved on the beach
I believe in the journey we loved side by side
I believe in my calmness you always enjoyed

I'm sorry I was late it surely was not my intention
I didn't forget the day on the beach gathering your beauty
Amused by a joyful dog running along the shore
Leaving joyful flowers three feet in front of us

Refrein:

Oh honey why can't we just go back to that beach
The beach of beauty
Just you and I and don't forget the dog

Couplet 3:

I remember our favourite ice cream melting down the cone
Cleaning our hands while laughing like a foolish child
I miss you more than myself I want you to be with me
Come to me in the garden the space I await for you

Refrein:

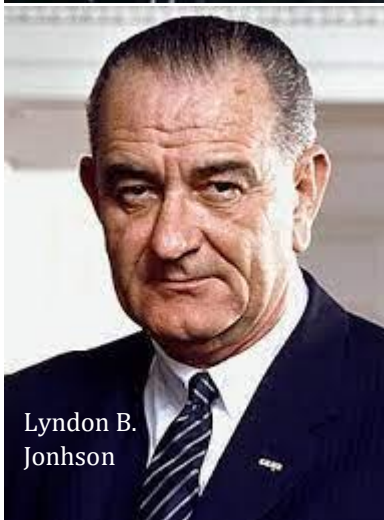
Oh honey i know why we can't return
I know it's my fault and i can't change that
We can be happy once more
What do you say?

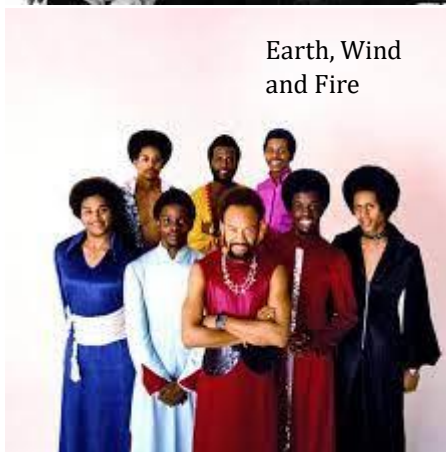
Conclusie

De Vietnamoorlog was iets wat de hele wereld bezighield. Doordat het iets was waar de hele wereld vanaf wist en ook in detail kon meevolgen was er veel meer kritiek op wat er gebeurde. Vooral omdat ze een oorlog waren begonnen vlak nadat de Tweede Wereldoorlog tot een einde was gekomen. Toen eenmaal boven water kwam dat de vijand waar ze tegen vochten niet immoreel was, kwamen de demonstraties. Naast demonstraties werden bijna alle media wel gebruikt om meningen te verspreiden. Denk aan dingen aan als kranten en journaals. Uiteraard werd de muziek daardoor ook beïnvloedt. Het effect van de Vietnamoorlog op popmuziek was dat een groot gedeelte van de muziek een somberere toon kreeg. Meer muziek focuste zich op de boodschap van vrede en naastenliefde. Mensen gingen meer waarderen wat ze hadden en dat kon je terugzien in de nummers die er kwamen. Toch was de muziek aan de kant ook vrolijk, omdat mensen niet altijd wilde denken aan de slechte dingen die er gebeurde. In sommige nummers werd gewoon letterlijk gezegd dat ze tegen de oorlog waren en benoemden dit ook duidelijk. Voorbeelden zijn: I Feel Like I'm Fixin' to Die Rag, dit nummer gaat over dat mannen zich moeten melden om in dienst te gaan om daarna een voor een zinloos te worden neergeschoten op het slagveld, zonder dat ze zich afvragen of weten waarom ze vechten. Handsom Johnny, in dit nummer wordt aandacht gevraagd voor zinloos vechten en sterven in een oorlog die eigenlijk dus niet zou hoeven plaats vinden, daardoor zinloos. Ook in Nederland werden zulke protestliederen gemaakt, de bekendste is Welterusten meneer de president. Deze nummers waren duidelijk gericht tegen de oorlog. Andere nummers werden in de trant van de oorlog geschreven, zoals He wore a green baret en i don't wanna be a soldier. In deze nummers wordt niet per se direct kritiek geleverd op de oorlog, maar ze laten op een iets passievere manier weten dat ze het er niet mee eens zijn. Ze lieten vooral het verdriet en pijn naar voren komen in hun nummers.

Het effect op de popmuziek was, dat een groot gedeelte van de popmuziek ging bestaan uit protestliederen, liedjes over de oorlog en liedjes in een droevige trend. Alhoewel dit effect het beste te merken was in de Verenigde Staten, aangezien dit het land was waarvan de regering overtuigd moest worden om te stoppen met de oorlog. Landen uit de rest van Europa maakten uiteraard ook nummers, alleen deze waren meestal minder belangrijk en/of minder bekend. Je kunt in de stijlen uit de jaren van de oorlog ook zien dat in de jaren 60 de muziek in Amerika wat ruigere stijlen gebruikt, aangezien ze vooral geïnspireerd werden door de rock en rollen uit de eind jaren 50. De verhouding tussen liefde/vrolijke nummers en de droevige nummers werd een stuk minder gelijk. Wat vrij logisch is, aangezien het soms ongepast kan overkomen dat je vrolijk gaat zingen over hoe blij en goed je het wel niet hebt, terwijl jouw land onschuldige burgers aan het vermoorden is. Mensen waren gewoon niet in de stemming om veel vrolijke nummers te maken, dat paste gewoon niet. Nadat de oorlog voorbij was, kwamen er weer een stuk meer vrolijkere nummers, aangezien alle ellende toen weer voorbij was. En de verhouding werd ook weer een stuk gelijker.

Galerij met foto's genoemde personen

The Monkees

Marc Bolan

Roxy Music

Logboek

Gedaan	Tijd
Begin gemaakt van plan van aanpak ---> Bronnen gezocht	04-11-2021 11:50-12:20
Plan van aanpak gemaakt	05-11-2021 09:20-10:20
Aan opmaak begonnen definitieve document: heeft voor overzicht gezorgd.	09-11-2021 09:55-10:35
Verder gewerkt aan opbouw van pws: Zorgt voor een goede opbouw Een proefversie gemaakt voor het voorwoord: Zo weet ik beter wat het doel is. Gewerkt aan deelvraag 1: Heb bronnen opgezocht voor deze deelvraag om er later mee te kunnen beginnen.	10-11-2021 10:30-10:40 11:30-12:00 13:00-13:05
Begonnen aan deelvraag 1: Ik heb geleerd dat er verschillende soorten popmuziek zijn. Ik moet verder bouwen op de verschillende stijlen en artiesten	14-12-2021 09:20-09:50 11:45-12:30 19:25-20:25
Werken aan deelvraag 1: Ik heb het eerste gedeelte van de jaren 50 onderzocht. De stijlen zijn erg uitgebreid dus dit moet ik goed meenemen voor later	05-01-2022 13:05-13:15
Aan de songtekst gewerkt van het nummer	06-01-2022 9:30-10:00
Bronnen gezocht voor deelvraag 2	14-01-2022 15:00-15:10
Bronnen gezocht	15-01-2022 12:15-13:00
Begonnen aan deelvraag 2: Ik heb de informatie over de Vietnamoorlog in chronologische volgorde gezet. Ik heb de middelste periode van de oorlog ook bij mijn deelvraag betrokken, omdat het ook belangrijk is om te weten wat er aan de hand was tijdens de oorlog en niet wat alleen de oorzaken zijn	19-01-2022 11:25-11:40 11:50-11:55 12:00-12:05 12:10-12:35 13:05-13:10 13:30-13:40 13:50-14:10
Gewerkt aan deelvraag 2	20-01-2022 10:00-10:40

Begonnen deelvraag 3: Ik heb het voorwoord van de deelvraag geformuleerd om verder op te kunnen bouwen	12:10-12:20
Gewerkt aan deelvraag 1: Ik heb de informatie over Beatmuziek uitgewerkt	04-02-2022 13:50-14:30
Gewerkt aan deelvraag 3: Ik heb het voorwoord van de deelvraag geformuleerd en onderzocht	20-02-2022 17:30-17:45 20:00-20:40 22:00-22:35
Begin gemaakt aan deelvraag 4 Gewerkt aan deelvraag 3	21-02-2022 18:05-18:40 18:40-20:00
Gewerkt aan deelvraag 3 Logboek in orde gemaakt: details miste waarvan ik eerder niet wist dat ze erin moesten staan Gewerkt aan deelvraag 3: ik heb het stuk of meningen in de moderne tijd afgeschreven, een begin gemaakt aan de Vietnamoorlog en een kladversie van de conclusie gemaakt.	22-02-2022 09:10-09:50 13:15-13:20 18:15-19:00 20:30-20:55
Gewerkt aan deelvraag 4: ik heb bronnen opgezocht bij de deelvraag en heb de deelvraag in kleinere deelvragen opgesplitst om zo makkelijker tot een antwoord te komen. Later ga ik verder met de uitwerking muziek en perspectief Deelvraag 1: bronnen opgezocht voor de jaren 70 en de eerste zinnen getypt voor dit onderdeel Bronnen opgezocht: bronnen gezocht voor praktische opdracht	24-02-2022 19:30-21:00 22:00-23:15 23:15-23:30
Gewerkt aan deelvraag 3: de actualiteiten over de huidige oorlog in Oekraïne en Rusland bijgewerkt in de deelvraag Bronnen gezocht voor deelvraag 5: deze deelvraag is moeilijk bronnen voor te vinden, hierdoor moet ik deelvraag 4 eerst hebben afgemaakt voor ik deelvraag 5 kan beantwoorden Aan de basis gewerkt van de praktische opdracht	25-02-2022 08:15-08:35 08:35-08:40 19:30-21:05

Thema bedacht voor de praktische opdracht met steekwoorden voor de definitieve tekst	27-02-2022 18:30-20:00
Logboek verder bijgewerkt en alle bronnen goed gecontroleerd en bij juiste deelvraag geplaatst	02-03-2022 17:00-18:30
Gewerkt aan deelvraag 1	08-03-2022 14:55-15:05
Gewerkt aan deelvraag 3 Gewerkt aan deelvraag 3	09-03-2022 18:30-20:05 22:15-22:45
Deelvraag 4 gewerkt	15-03-2022 17:20-19:10 21:00-22:30
Bronnen voor deelvraag 5 proberen te zoeken Alle huidige bronnen in apa stijl gezet	17-03-2022 18:00-18:20 19:25-21:35
Alle plaatjes opgezocht voor de personen in werkstuk Aan deelvraag 4 gewerkt	21-03-2022 10:05-10:40 17:40-20:50
Aan deelvraag 1,3 en 4 gewerkt	23-03-2022 21:30-00:10
Gewerkt aan de praktische opdracht	31-03-2022 09:30-9:50 11:50-12:35 13:00-13:50
Gewerkt aan deelvraag 1	01-04-2022 11:55-12:30
Gewerkt aan deelvraag 1 en bronnen gezocht	02-04-2022 19:30-20:50
Bronnen gezocht Gewerkt aan deelvraag 3 Aan praktische opdracht gewerkt Aan deelvraag 3 gewerkt.	03-04-2022 09:30-10:05 10:05-11:10 11:15-12:25 12:50-13:10 13:10-14:00 14:00-15:20 18:50-21:50 21:50-00:10
Deelvraag 3 Deelvraag 4 Deelvraag 1 Conclusie Deelvraag 1	04-04-2022 16:00-17:35 17:35-18:30 18:30-20:00 20:00-20:20 20:20-20:40

Fotogalerij gemaakt	20:40-21:10
Bronnenlijst aangepast	21:10-21:40
Deelvraag 1	21:50-23:30
Deelvraag 4	23:30-01:40
Deelvraag 5	01:40-02:10
Inleiding	02:40-03:00
Logboek in orde gemaakt	03:00-03:10
Bronnen in apa stijl gezet	03:10-04:10
Foto's toegevoegd	04:10-04:45
Conclusie afgemaakt	04:45-05:20
Totaal aantal uren	64:10

Literatuurlijst

Vooronderzoek

- Rutten, P. (1995). Nederlandstalige popmuziek: Een synthese van eigen en mondiale cultuur. In R. Meens (Red.), *Volkskundig Bulletin* (21,3 ed., Vol. 21, pp. 277–303). Volkskunde-commissie van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen. Geraadpleegd vanaf 4 november 2021
- Der Maar, V. R. (2007, 26 januari). *Welterusten mijnheer de president: Nederland en de Vietnamoorlog 1965–1973 (2007)* | www.narcis.nl. Narcis. Geraadpleegd vanaf 4 november 2021, van <https://www.narcis.nl/publication/RecordID/oai:dspace.library.uu.nl:1874%2F20557>
- Verboord, M., & Brandellero, A. (2019). De globalisering van muziek. *Muziek*, 20–23. Geraadpleegd vanaf 04-11-2021 van: <file:///home/chronos/u-aadeb218592f1550ac7b174c30d57c4afefd654f/MyFiles/Downloads/15654-Artikel%20Tekst-30259-1-10-20191206.pdf>

Wat was popmuziek in de jaren 60-70?

- *Popmuziek*. (z.d.). muziekgeschiedenis.nl. Geraadpleegd vanaf 14 december 2021, van <http://muziekgeschiedenis.hugoverweij.nl/demodernetijd/popmuziek/index.html#:~:text=Ok%20ontstonden%20toen%20de%20stijlen,basgitaar%20en%20de%20elektrische%20gitaar.>
- *Beatmuziek*. (z.d.). Stringfixer. Geraadpleegd vanaf 14 december 2021, van https://stringfixer.com/nl/Beat_music
- *Blues*. (z.d.). Stringfixer. Geraadpleegd vanaf 8 maart 2022, van [https://stringfixer.com/nl/The blues](https://stringfixer.com/nl/The_blues)
- *Blues Muziek (Bluesmuziek)*. (2014, 22 januari). Spotify. Geraadpleegd vanaf 8 maart 2022, van <https://open.spotify.com/album/3y4C0zTEcnbCT9deUzkFhP>
- *Country music*. (z.d.). dameocio. Geraadpleegd vanaf 8 maart 2022, van <https://www.dameocio.com/nl/Country-muziek/>
- *Countrymuziek*. (z.d.). Stringfixer. Geraadpleegd vanaf 8 maart 2022, van https://stringfixer.com/nl/Country_music
- *Country Muziek Overzicht Informatie Hits en Albums*. (2019, 20 september). Muzikale Ontdekkingen. Geraadpleegd vanaf 8 maart 2022, van <https://www.muzikaleontdekkingen.nl/country-muziek/>
- De Bruijn, T. (2021, 13 januari). *Hoe zag rock-'n-roll eruit in Nederland?* NPO Kennis. Geraadpleegd vanaf 8 maart 2022, van <https://npokennis.nl/longread/7933/hoe-zag-rock-n-roll-eruit-in-nederland>
- *Folk music*. (z.d.). Encyclopedia Britannica. Geraadpleegd vanaf 8 maart 2022, van <https://www.britannica.com/art/folk-music>

- *Glam rock*. (z.d.). Stringfixer. Geraadpleegd vanaf 24 februari 2022, van https://stringfixer.com/nl/Glam_rock
- *Hard rock - New World Encyclopedia*. (z.d.). Newworldencyclopedia. Geraadpleegd vanaf 24 februari 2022, van https://www.newworldencyclopedia.org/entry/Hard_rock
- *Jaren 70 Muziek Beste Albums Hits en Stromingen*. (2019, 8 december). Muzikale Ontdekkingen. Geraadpleegd vanaf 24 februari 2022, van <https://www.muzikaleontdekkingen.nl/jaren-70-muziek/>
- *Muziekencyclopedie - Glamrock*. (z.d.). Muziekencyclopedie. Geraadpleegd vanaf 24 februari 2022, van <https://www.muziekencyclopedie.nl/action/genre/glamrock>
- *Rock and roll*. (z.d.). Stringfixer. Geraadpleegd vanaf 8 maart 2022, van https://stringfixer.com/nl/Rock_and_roll
- *Soul & Jazz Tijdlijn: de 50's*. (2015, 13 december). NPO Radio 2 Soul & Jazz. Geraadpleegd vanaf 8 maart 2022, van <https://www.nporadio2.nl/soulenjazz/nieuws/npo-radio-2-soul-jazz/04c72b51-c8a6-43fe-9622-72498a038548/5767-soul-jazz-tijdlijn-de-50-s>

Waardoor is de Vietnamoorlog ontstaan?

- *Frankrijk en Vietnam sinds de dekolonisatie*. (2020, 10 maart). IsGeschiedenis. Geraadpleegd vanaf 19 januari 2022, van [https://isgeschiedenis.nl/longreads/frankrijk-en-vietnam-sinds-de-dekolonisatie#:~:text=Het%20dekolonisatieconflict%20in%20de%20periode,aan%20de%20Franse%20samenleving%20voorbij.&text=Dienstplichtigen%20zijn%20in%20het%20Verre,1954%2D1962\)%20zou%20gebeuren](https://isgeschiedenis.nl/longreads/frankrijk-en-vietnam-sinds-de-dekolonisatie#:~:text=Het%20dekolonisatieconflict%20in%20de%20periode,aan%20de%20Franse%20samenleving%20voorbij.&text=Dienstplichtigen%20zijn%20in%20het%20Verre,1954%2D1962)%20zou%20gebeuren)
- Koops, E. (2020, 10 november). *Tonkin-resolutie (7 augustus 1964)*. Historiek. Geraadpleegd vanaf 20 januari 2022, van <https://historiek.net/tonkin-resolutie-incident-1964/76650/>
- Koops, E. (2021, 16 juli). *Vietnamoorlog (1955–1975) – Oorzaken, samenvatting & gevolgen*. Historiek. Geraadpleegd vanaf 14 januari 2022, van <https://historiek.net/vietnamoorlog-oorzaken-samenvatting-gevolgen/76855/>
- Nws, V. (2014, 2 augustus). *50 jaar Tonkin-incident: het begin van het Amerikaanse fiasco in Vietnam*. vrtnws.be. Geraadpleegd vanaf 20 januari 2022, van https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2014/08/02/50_jaar_tonkin-incidenthetbeginvanhetamerikaansefiascoinvietnam-1-2047347/

Hoe laten mensen hun mening verspreiden in de oorlog?

- ABC News. (2022, 15 februari). *Gen Z using TikTok and Instagram to understand and document tensions between Russia and Ukraine*. Geraadpleegd vanaf 21 februari 2022, van

- <https://www.abc.net.au/news/2022-02-15/gen-z-using-tiktok-instagram-to-discuss-russia-ukraine-tensions/100831956>
- Britzky, H., & Britzky, H. (2022, 31 januari). 'No war pls' — Gen Z is spamming Putin's Instagram asking him not to start World War III. Task & Purpose. Geraadpleegd vanaf 21 februari 2022, van <https://taskandpurpose.com/news/russia-ukraine-generation-z-instagram-putin/>
 - *Changing public opinion in the USA and abroad - Why the USA lost the war in Vietnam - Higher History Revision*. (z.d.). BBC Bitesize. Geraadpleegd vanaf 9 maart 2022, van <https://www.bbc.co.uk/bitesize/guides/z342mp3/revision/6>
 - Examenoverzicht.nl. (z.d.). *De Vietnamoorlog: Oorzaken, Verloop en Gevolgen (Uitleg)*. ExamenOverzicht. Geraadpleegd vanaf 9 maart 2022, van <https://www.examenoverzicht.nl/geschiedenis/vietnamoorlog>
 - *Historisch schandaal: het bloedbad van My Lai*. (2020, 9 oktober). IsGeschiedenis. Geraadpleegd vanaf 9 maart 2022, van <https://isgeschiedenis.nl/nieuws/historisch-schandaal-het-bloedbad-van-my-lai>
 - History.com Editors. (2020, 21 oktober). *Vietnam War Protests*. HISTORY. Geraadpleegd vanaf 9 maart 2022, van <https://www.history.com/topics/vietnam-war/vietnam-war-protests>
 - *Illegale pers*. (z.d.). verzetmuseum.nl. Geraadpleegd vanaf 20 februari 2022, van <https://www.verzetmuseum.org/nl/kennisbank/legale-en-illegale-pers>
 - *JSTOR: Access Check*. (z.d.). Jstor. Geraadpleegd vanaf 9 maart 2022, van <https://www.jstor.org/stable/447561>
 - *Lijst van protesten tegen de oorlog in Vietnam*. (z.d.). Stringfixer. Geraadpleegd vanaf 9 maart 2022, van [https://stringfixer.com/nl/Vietnam War protests](https://stringfixer.com/nl/Vietnam%20War%20protests)
 - Ministerie van Buitenlandse Zaken. (2022, 11 maart). *Rusland en Oekraïne: vragen en antwoorden over de situatie aan de grens*. Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl. Geraadpleegd vanaf 21 februari 2022, van <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2022/01/21/rusland-oekraïne-situatie-grens-nieuws>
 - *Navo info*. (z.d.). NATO. Geraadpleegd vanaf 9 maart 2022, van https://www.nato.int/nato-welcome/index_nl.html
 - *Protest tegen de Vietnam-oorlog*. (2015, 6 februari). De Vietnam-oorlog. Geraadpleegd vanaf 9 maart 2022, van <http://www.mynam.nu/protest-tegen-de-vietnam-oorlog/>

- *Public Opinion and the Vietnam War*. (2019, 17 december). Annenberg Learner. Geraadpleegd vanaf 9 maart 2022, van <https://www.learner.org/series/social-studies-in-action-a-teaching-practices-library-k-12/public-opinion-and-the-vietnam-war/>
- Slot, R. B. (2021, 21 januari). *Waarom eindigde de Vietnamoorlog niet met de terugtocht van Amerika?* NPO Kennis. Geraadpleegd vanaf 9 maart 2022, van <https://npokennis.nl/longread/7859/waarom-eindigde-de-vietnamoorlog-niet-met-de-terugtocht-van-amerika>
- *Thierry Baudet*. (z.d.). Twitter. Geraadpleegd vanaf 21 februari 2022, van <https://twitter.com/thierrybaudet/status/1492115935687290882>
- Van der Spek, B. (2022, 19 februari). *Poetin kondigt 'vredesmissie' aan in 'Volksrepublieken' Donetsk en Loehansk*. NRC. Geraadpleegd vanaf 21 februari 2022, van <https://www.nrc.nl/nieuws/2022/02/20/oekraïneblog-20-februari-a4092008>
- Verwaaij, A. (2021, 26 februari). *Hoe effectief is het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog?* NPO Kennis. Geraadpleegd vanaf 20 februari 2022, van <https://npokennis.nl/longread/7790/hoe-effectief-is-het-verzet-tijdens-de-tweede-wereldoorlog>
- *Verzet*. (2022, 27 januari). Tweedewereldoorlog.nl. Geraadpleegd vanaf 20 februari 2022, van <https://www.tweedewereldoorlog.nl/kennis/themas/alomvattend-karakter-conflict/verzet/>
- *Vietnamoorlog*. (z.d.). Scholieren.com. Geraadpleegd vanaf 25 februari 2022, van <https://www.scholieren.com/verslag/profielwerkstuk-geschiedenis-vietnamoorlog-24120>
-

Hoe beïnvloed muziek het perspectief van mensen?

- *Wat doet muziek met je brein?* (z.d.). Alzheimer Nederland. Geraadpleegd vanaf 24 februari 2022, van <https://www.alzheimer-nederland.nl/nieuws/wat-doet-muziek-met-je-brein>
- (2020, 20 oktober). *Het effect van muziek op ons brein*. NPO Radio 4. Geraadpleegd vanaf 24 februari 2022, van <https://www.nporadio4.nl/klassiek/gezondheid/a86f7dbc-8aa6-4c4c-a9af-5b26aa88bbc9/het-effect-van-muziek-op-ons-brein>
- Broek, J. V. D. (2021, 16 maart). *Wat doet muziek met ons?* NPO Kennis. Geraadpleegd vanaf 24 februari 2022, van <https://npokennis.nl/longread/7943/wat-doet-muziek-met-ons>
- Hersenstichting. (2020, 24 februari). *Muziek*. Geraadpleegd vanaf 24 februari 2022, van <https://www.hersenstichting.nl/dit-doen-wij/voorlichting/gezonde-hersenen/muziek/#:%7E:text=Muziek%20ontspant%20en%20prikkel%20de,positieve%20invloed%20op%20de%20hersen>

- He, W. (2017). *Emotional Reactions Mediate the Effect of Music Listening on Creative Thinking: Perspective of the Arousal-and-Mood Hypothesis*. Frontiers. Geraadpleegd vanaf 15 maart 2022, van <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2017.01680/full>
- Jolij, J. (2011, 21 april). *Music Alters Visual Perception*. Journals Plos. Geraadpleegd vanaf 15 maart 2022, van <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0018861>
- *Keep Your Brain Young with Music*. (z.d.). Johns Hopkins Medicine. Geraadpleegd vanaf 15 maart 2022, van <https://www.hopkinsmedicine.org/health/wellness-and-prevention/keep-your-brain-young-with-music#:~:text=%E2%80%9Cyou%20want%20to%20keep,%2C%20mental%20alertness%2C%20and%20memory.>
- *Muziek verandert waarneming*. (2020, 13 maart). Rijksuniversiteit Groningen. Geraadpleegd vanaf 15 maart 2022, van https://www.rug.nl/news/2011/04/058_jolij

Waarom gebruikten ze muziek als media om hun mening te verspreiden?

- (2021, 22 januari). *Is het uiten van een politieke mening in muziek taboe?* NPO Radio 2. Geraadpleegd vanaf 25 februari 2022, van <https://www.nporadio2.nl/nieuws/npo-radio-2/194b42e1-f53a-41f5-873d-71a834ba997b/is-het-uiten-van-een-politieke-mening-in-muziek-taboe>
- *Gevoelens uiten met muziek*. (z.d.). Proud2Live - Proud2bme. Geraadpleegd vanaf 25 februari 2022, van [https://www.proud2bme.nl/Proud2Live/Gevoelens uiten met muziek#:~:text=Muziek%20is%20een%20heel%20geschiedenis,vaak%20naar%20de%20achtergrond%20raakt.](https://www.proud2bme.nl/Proud2Live/Gevoelens%20uit%20met%20muziek#:~:text=Muziek%20is%20een%20heel%20geschiedenis,vaak%20naar%20de%20achtergrond%20raakt.)
- *How to spread your campaign*. (z.d.). Universal productions music. Geraadpleegd vanaf 3 april 2022, van <https://www.universalproductionmusic.com/en-us/blog/music-for-creatives/presidential-campaign-music-how-to-spread-your-message-to-the-masses>
- *The Message of Music*. (z.d.). Learning for Justice. Geraadpleegd vanaf 3 april 2022, van <https://www.learningforjustice.org/classroom-resources/lessons/the-message-of-music>
- Muns, M. (2021, 13 augustus). *Bekijk: De protestliedjes van de Vietnamoorlog*. NEMOKennislink. Geraadpleegd vanaf 3 april 2022, van <https://www.nemokennislink.nl/publicaties/de-protestliedjes-van-de-vietnamoorlog/>
- Saksena, S. (2018, 1 juli). *"Music can spread a message in special manner"*. The Pioneer. Geraadpleegd vanaf 3 april 2022, van <https://www.dailypioneer.com/2018/show-time/music-can-spread-a-message-in-special-manner.html>

Praktische opdracht

- *Componeren*. (z.d.). leren componeren. Geraadpleegd op 24 februari 2022, van <https://lerencomponeren.nl>

- *Muziek: hoe componeer je een goed nummer, liedje?* (z.d.). InfoNu. Geraadpleegd vanaf 24 februari 2022, van <https://muziek-en-film.infonu.nl/diversen/32003-muziek-hoe-componeer-je-een-goed-nummer-liedje.html>
- Muziekschool.nl. (2022, 13 januari). *Hoe schrijf je een liedje? - Zangpro.* Muziekschool.nl. Geraadpleegd vanaf 24 februari 2022, van <https://muziekschool.nl/hoe-schrijf-je-een-liedje/#:%7E:text=Liedjes%20schrijven%2C%20ook%20wel%20songwriting.vanuit%20daar%20op%20ging%20schrijven>).
- Online Muziek Academie. (2022, 11 januari). *Zelf muziek schrijven, hoe maak je jouw eigen nummer?* Geraadpleegd vanaf 24 februari 2022, van <https://onlinemuziekacademie.nl/zelf-muziek-schrijven/>
- Schwedersky, S. (2020, 12 september). *Muziek componeren.* Kennisdomein. Geraadpleegd vanaf 24 februari 2022, van <https://www.kennisdomein.nl/muziek/muziek-componeren/#:%7E:text=Componeren%20is%20een%20creatief%20proces.noteert%2C%20dan%20heb%20je%20gecomponeerd>.
- *Songtekst schrijven? Hier zijn 8 tips.* (z.d.). Schrijven Online. Geraadpleegd vanaf 24 februari 2022, van <https://schrijvenonline.org/tips/songtekst-schrijven-hier-zijn-8-tips>